

MÄRKUSTE TABEL

Lisa 3

I kooskõlastusringi kohta koostatud märkuste tabel

Nr	Ettepaneku sisu	Otsus	RMI seisukoht
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda			
1	<p>Eelnõu kohaselt laiendatakse finantstagatiskokkuleppe sõlmimiseks kvalifitseeruvate osapoolte ringi, tehes selle kättesaadavaks kõikidele juriidilistele isikutele eeldusel, et finantstagatiskokkuleppe teine osapool on asjaõigusseaduse § 314¹ lõikes 1 nimetatud isik või organisatsioon. Eelnõu seletuskiri on küll mahukas dokument, kuid meie hinnangul on vajalik seletuskirja täiendada konkreetsete andmetega või näidetega, milline on praegu kehtiva AÕS § 314¹ lõike 2 sätestatu negatiivne mõju Eesti äriühingute konkurentsivõimele. Kuna valdavalt on Eesti äriühingud nii tervikuna kui ka maksejõuetusmenetlustes pigem mikro- ja väikeettevõtted, mitte aga AÕS § 314¹ lõike 2 tingimustele vastavad, siis palume hinnata muudatuse võimalikke riske ebaausa äritegevuse laienemiseks.</p>	Selgitatud/ osaliselt arvestatud	<p>(i) Paraku ei ole võimalik tuua statistikat selle kohta, millised tehingud on ära jäänud või tehtud ebasoodsamatel tingimustel Eesti ühingu jaoks selle tõttu, et finantstagatist ei olnud võimalik seada. Siiski on olnud üksikuid näiteid, kus finantstagatist on soovitud sõlmida äriühingu poolt, kuid äriühing ei ole vastanud AÕS § 314¹ lg 2 sätestatud künnistele. AÕS § 314¹ lg 2 alusel kvalifitseeruvaid finantstagatise potentsiaalseid osapooli on tõenäoliselt Eestis väga vähe.</p> <p>(ii) Lisaks ei laiene muudatusega ebaausa äritegevuse risk, kuna tehingu üheks pooleks peab olema finantsjärelevalve alla kuuluv isik, riik vmt piisavalt usaldusväärne isik, kelle puhul on meie hinnangul piisavalt maandatud ebaausa äritegevuse riskid (sama kehtib tagantjärele tehingute tegemise riskile).</p> <p>(iii) Siiski on võrreldes eelmise eelnõu versiooniga kitsendatud/piiritletud kvalifitseeruva osapoolte ringi, kus juriidiline isik on asendatud äriühinguga.</p>
2	<p>AÕS § 314¹ lõike 2 muutmise tõttu laieneb ühtlasi tasaarvestamise võimalus PankrS § 99 lg 5 ja 6 kohaselt ning kitseneb tagasivõitmise võimalus PankrS -de 109 lg 2 ja 114 lg 4 alusel. See kahjustab teiste võlausaldajate huve ning on vastuolus võlausaldajate võrdse kohtlemise ja pankrotimenetluse kollektiivsuse põhimõttega. Arvestades, et muudatus riivab oluliselt pankrotimenetluses olevate võlausaldajate omandipõhiõigust, peame leevendava meetmena vajalikuks, et finantstagatiskokkulepped tuleb</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	<p>Ettepanek finantstagatiskokkuleppeid registreerida – finantstagatise direktiivi artikli 3(1) koostoisest preambula punktiga 10 kohaselt ei ole ette nähtud sellise kokkuleppe sõlmimist, kehtivust, täitmisele pööratavust ega tõenduskõlblikkust ega finantstagatiskokkuleppe alusel</p>

	<p>sõlmimisel näiteks Finantsinspeksioonis või muus pädevas asutuses registreerida. Kokkuleppe sõlmimise aeg ja osapooled ning finantstagatise ese tuleks avalikustada vältimaks ühelt poolt võlgniku vara pahatahtlikku kõrvaldamist täite- või pankrotimenetlustest (näiteks taoliste kokkulepete tagantjärele vormistamisega), aga teiselt poolt menetlust läbiviiva kohtutäituri või pankrotihalduri varajast teadlikkust.</p>		<p>finantstagatise esitamist sõltuvaks tegemist ühegi vorminõude täitmisest. Finantstagatise regulatsiooni kehtestamisel on eesmärk vältida selliseid formaalsusi. Lisaks märgime, et Eesti väärtpaberite registris registreeritud väärtpaberile finantstagatise seadmise puhul eksisteerib registreerimise kohustus juba kehtivas õiguses. Samuti tähendaks muude finantstagatise esemete puhul registreerimise või avalikustamise nõue täiendavat halduskoormust. Lisaks ei ole eelnõu eesmärk teha regulatsiooni rangemaks (st kehtestada registreerimise nõuet) neile osapooltele, kes hetkel saavad finantstagatist ilma registreerimata seada ning meie hinnangul ei ole kuidagi põhjendatud tekitada erinevad nõuded registreerimise osas sõltuvalt finantstagatise osapooltest.</p>
<p>Maksu- ja Tolliamet</p>			
<p>1</p>	<p>Tutvunud eelnõuga, nõustume, et kavandatav TuMS § 38 lõike 7 täiendus loob õigusselguse repotehingu osas ning kajastab kehtivat halduspraktikat. Juhime siiski tähelepanu, et kavandatav muudatus ei arvesta teiste praktikas kasutatavate tuletisinstrumentidega ehk eelkõige finantsvõimendusega toodetega, millega kaasneb intressikulu ja intressitulu. Seega kordame allpool mõneti eelnõule eelnenud väljatöötamiskavatsusele 03.11.2023 antud tagasisides toodud tähelepanekuid. Meie kodulehel on juhend, milles toodud seisukohti TuMS ei sätesta. https://emta.ee/eraklient/maksud-ja-tasumine/maksustatavad-tulud/vaartpaberid-jainvesteerimiskonto#aktsiate-volakirjade-muugi-maksustamine</p> <p>Toome siinkohal näitena võimenduslaenuga ostetud ja müüdud aktsiad. Võimenduslaenuga ostetud ja müüdud aktsiad ning tehingust saadud kasu või kahju tuleb deklareerida sarnaselt aktsiate lühikeseks müügile. Lihtsalt selle erisusega, et inimene laenab raha, ostab aktsiad, müüb aktsiad ning tagastab laenu. Sarnaselt lühikeseks müügile ei saa laenult tasutud intressi võrra kasu vähendada või kahju suurendada. Aktsiate soetamismaksumuseks tuleb lugeda üksnes aktsiate hind nende ostmisel. TuMS muudatusega tuuakse sisse konkreetselt repotehing, mis on ainult üks võimalus finantsvõimendusega tehingutest või toodetest, kuid praktikas on probleem võimenduslaenude n-õ eripäraga. Praegu on MTA selle kohta kujundanud oma</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>TuMS § 38 lõike 7 muudatus eelnõust välja jäetud. Kooskõlastusringijärgselt jõuti arusaamale, et kõnesolev säte on piisavalt selge ega vaja muutmist.</p>

	praktika, kuid vastavalt pankade poolt antud tagasisidest TuMS eelnõule 434 SE (tulumaksuseaduse ja kogumispensionide seaduse muutmise seadus) on näha, et ilmselt vajab see ka seaduse tasandil reguleerimist.		
2	Oluline on, et repotehing, võimenduselaen, lühikeseks müük või muud väärtpaberite tuletistehingud saaksid tavasüsteemis ja investeerimiskonto süsteemis ühtemoodi koheldud ja maksustatud. Seega tulenevalt eeltoodust ei piisa üksnes TuMS § 38 lõikes 7 repotehingute maksustamisel õiguselguse loomisest, vaid vajalik on luua kontseptsioon füüsilise isiku poolt erinevate tuletisinstrumentidega tehtud tehingute maksustamisest ja intressikulu arvestamisest või mitteamistamisest soetamismaksumusena tervikuna.	Selgitatud	Vt eelmist vastust.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda			
	Eelnõu seletuskirja punkti 7.4.2. kohaselt on võimalik mõista, et statistikapõhise mudeli töötab välja iga krediidiandja- või vahendaja ise. Statistikapõhise mudeli toimiseks ning kasutamiseks on vaja tehingu andmeid, mida haldab riik. Kaubanduskoda juhib tähelepanu, et vajalike andmete hankimine ning sisseostmine võib osutada krediidiandjate- ja vahendajate jaoks kulukaks ning nende töötlemine praeguses formaadis on üsna ajamahukas. Et statistikapõhise mudeli kasutuselevõtt ei osutuks ettevõtetele liiga kulukaks ning koormavaks, oleks Kaubanduskoja hinnangul vajalik üle vaadata tehinguandmetega seotud riigilõivu suurus . On oluline arvestada, et kui andmete sisseostmine on krediidiandjale liialt kulukas, siis võib see avaldada mõju ka tarbija kuludele. Lisaks on oluline kaaluda andmete kvaliteedi parendamist ja ühtlustamist ehk ettevõtete jaoks võiksid saada andmed olla kõik ühtses formaadis, mis lihtsustaks andmete töötlemist ja vähendaks järeltöötlemise vajadust.	Teadmiseks võetud/ selgitatud	Riigilõivu suuruste ülevaatamine ning tehinguandmete korrigeerimine väljub selle eelnõu eesmärkidest ning Rahandusministeeriumi pädevusest. Sellele vaatamata oleme tulevikus valmis teema uuesti arutlusele võtma, kui käesolev eelnõu ja KAVS § 53 lõike 4 alusel antud määrus on jõustunud ning turult tuleb signaale, et andmete ebatäpsus või riigilõivu suurus takistavad statistikapõhise süsteemi efektiivset kasutamist tagatiskinnisvara hindamisel.
Finantsinspeksioon			
1	1. FI esitab ettepaneku tunnistada kehtetuks VPTS § 237 lõige 1. VPTS § 237 lõige 1 punkt 1 sätestab, et inspeksioon peab nimekirja inspeksioonis kinnitatud kehtivate prospektide kohta. Nimetatud säte on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 (edaspidi prospektimäärus) artikkel 21 lõikega 5, mille kohaselt päritoluliikmesriigi pädev asutus avaldab oma veebisaidil kõik kinnitatud prospektid või vähemalt kinnitatud prospektide loetelu, sealhulgas hüperlingi käesoleva artikli lõikes 3 osutatud veebisaidi eraldi jaotistele, ning teabe vastuvõtva(te) liikmesriigi (liikmesriikide) kohta, kui prospektidest teavitatakse vastavalt artiklile 25. Prospektimääruse artikli 21 lõige 7 sätestab ka nimekirja pidamisele minimaalse tähtaja, milleks on 10 aastat. Piiritledes VPTS § 237 lõige 1 punktis 1 nimekirja ainult kehtivate prospektidega, võib jõuda järelduseni, et prospektidest, millest enamuse kehtivus on maksimaalselt aasta, enam nimekirja pidama ei pea. Kuna VPTS § 237 lõige 1 5 sätestab, et inspeksioon avaldab oma veebilehel informatsiooni kinnitatud prospektide kohta vastavalt prospektimääruse	Arvestatud	VPTS § 237 lg 1 p 1 tunnistatakse eelnõuga kehtetuks. Vastavat määrust on kavas muuta edaspidi.

	artikkel 21 lõikes 5 sätestatule, siis igasuguse dubleerimise vältimiseks tuleks VPTS § 237 lõige 1 punkt 1 kehtetuks tunnistada. Eeltoodust tulenevalt tuleks samuti kehtetuks tunnistada rahandusministri 21.02.2011 määruse nr 10 „Finantsinspektsiooni veebilehel andmete avalikustamise ulatus ja kord“ § 8, sest ka selles osas lähtub FI prospektimääruse artikkel 21 lõikes 5 sätestatust.		
2	2. FI juhib tähelepanu, et eelnõu seletuskirjas esinevad mõned ebatäpsused. Lk 48 esimeses lõigus on lause: „Vastutuse sätted on kohaldatavad automaatselt ehk nende rakendamise ei eelda, et neile oleks seaduse sees vastava nõude või kohustuse täitmata jätmisel viidatud“. Lauses esineb grammatiline viga. Lk 53 kolmandas lõigus esineb tarbetu kordus – „Lõike 2 kohaselt peab Finantsinspektsioon kui kolmanda riigi globaalse süsteemselt olulise krediitiasutuse Euroopa Liidus tegutseva olulise tütaretevõtja kriisilahendusasutus kehtestama tütaretevõtjale käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud miinimumnõude, mis peab koosnema omakorda koosnema käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud nõuetest.	Arvestatud	
3	3. FI esitab ettepaneku muuta finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse (edaspidi FELS) § 74 lõike 1 punktis 3 lauseosa „esimese taseme“ ja asendada see lauseosaga „teise taseme“. Kehtiva FELS § 74 lõige 1 punkti 3 kohaselt kohustuste teise taseme meetme rakendamisel, kui kogu vähendamise summa vastavalt käesoleva lõike punktidele 1 ja 3 on väiksem kui allahindamise kogusumma, siis vähendatakse teise taseme omavahendite kirjetel olevaid summasid vajalikul määral ja vajaduse korral kogu esimese taseme täiendavate omavahendite summa ulatuses. Õige oleks, kui FELS § 74 lõige 1 punktis 3 oleks alla joonitud „esimese taseme“ asemel „teise taseme“, sest sätte eesmärgiks peaks olema võimaldada vähendada teise taseme omavahendeid kuni nende ammendumiseni.	Arvestatud	
4	4. FI märgib, et FELS § 71 lõike 1 punktis 5 on sätestatud, et välistatud on lepingulised kohustused tähtajaga vähem kui seitse päeva äriühingute ees, välja arvatud samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjate ees. Samas BRRD artikkel 44 lõige 2 punkt e välistab üksnes finantsinstitutsioonide, välja arvatud sama konsolideerimisgruppi ettevõtjate ees olevad kohustused, mille esialgne tähtaeg on lühem kui seitse päeva. FELS § 71 lõike 1 punkti 5 ulatus on seega oluliselt laiem ning võiks kaaluda antud sätte ühtlustamist BRRD artikkel 42 lõike 2 punktiga e.	Arvestatud/ selgitatud	Eeldame, et siinkohal on mõeldud BRRD artiklit 44, mitte 42. Eelnõusse lisatud FELS § 71 lõike 1 punkti 5 muutmiskäsk.
5	5. FI teeb ettepaneku lisada VPTS-i säte, mille kohaselt investeerimisühingu pankroti korral oleks nõudeavalduse esitamise kohustusest välistatud: 1) Tagatisfond – Tagatisfondi seaduse alusel väljamakstud hüvitise ulatuses; 2) Investor, kelle investeeringud on tagatud	Teadmiseks võetud/ selgitatud	Rahandusministeeriumis on välja töötamisel VPTS muutmise eelnõu, mis käsitleb spetsiifiliselt MIFID/MIFIR-i ülevõtmist ning investorkaitse sätteid VPTS-is.

<p>Tagatisfondi seaduses ettenähtud korras ja ulatuses, – nõuetes Tagatisfondi poolt hüvitamata summade ulatuses, kui investering ületab Tagatisfondi seaduse § 44 lõikes 3 sätestatud määra ning ta on esitanud Tagatisfondi seaduse § 57 lõikes 3 nimetatud seisukoha. Antud muudatuse tegemine on vajalik, kuna Tagatisfondi seaduses on sätestatud investeringute hüvitamise protsessile küllaltki pikad tähtajad. Sellest tulenevalt ajaks, mil Tagatisfond teeb investorile väljamakse ning omandab selles ulatuses investori nõude pankrotis investeerimisühingu vastu, on juba möödunud pankrotiseaduses sätestatud nõuete esitamise tähtajad. Pakutud säte on oma ülesehituselt sarnane krediidasutuste seaduse § 130 lõikega 1, kus samasugune erisus on kohaldatud krediidasutuse pankroti korral.</p>		<p>Kuivõrd tegemist on teemaga, mis nõuab suuremat turu kaasatust ning ei mahu käesoleva eelnõu piiridesse, siis vastava muudatusettepanekuga ei arvestata, küll aga jäetakse meelde ning tullaakse selle juurde tagasi.</p>
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</p>		
<p>Eelnõu §-ga 2 muudetakse asjaõigusseaduse § 314¹ lõiget 2, mille tulemusena laieneb finantstagatiskokkuleppe sõlmimiseks kvalifitseeruvate osapoolte ring. Täpsemalt saavad vastavaid finantstagatise seada kõik juriidilised isikud (sh äriühingud, sihtasutused) eeldusel, et finantstagatiskokkuleppe teine osapool on asjaõigusseaduse § 314¹ lõikes 1 nimetatud isik või organisatsioon. Mõistame muudatuse eesmärki – saavutada kooskõla teiste Euroopa Liidu liikmesriikide (ja eriti naaberriikide) praktikaga ning seeläbi parandada Eesti ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimet. Siiski, arvestades, et finantstagatis annab finantstagatise saajale maksejõuetusmenetluses võrreldes muude võlausaldajatega teatud eelise, palume kaaluda, kas on võimalik ja vajalik seada täiendavaid meetmeid kaitsmaks teiste võlausaldajate huve maksejõuetusmenetluses, muu hulgas selle eest, et finantstagatise võimalust ei hakataks pahatahtlikult ära kasutama.</p>	<p>Selgitatud/ osaliselt arvestatud</p>	<p>Vt Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja märkusele nr 1 esitatud vastust eespool.</p>
<p>Eesti Advokatuur</p>		
<p>1 Eelnõu § 1 p 2 – mõisted üldiselt</p> <p>a) Ettepanek on täpsustada seaduse tekstis, mida mõeldakse „ülekandeõiguste ja -kohustuste“ all, kuivõrd antud termin ei ole muudes õigusaktides defineeritud.</p> <p>b) Ettepanek defineerida sõna 'kiirendamine' seaduse tekstis. Asjaolu, et nt FELS või SanS kasutavad juba seda mõistet, ei too õiguskorda vajalikku selgust selle mõiste tähenduse osas. Samas on see tähendus oluline otsustamiseks, milline kokkulepe konkreetselt langeb tasaarvestuskokkuleppe alla ning reguleerib lõpetamisel toimuvat tasaarvestust. Teeme ettepaneku kasutada VÕS'is kasutatud mõisteid ning osundada sarnaselt UNIDRIOT põhimõtetele „<i>kokkuleppe alusel loetakse kohustuse täitmise tähtpäev ennetähtaegselt saabunuks ning kohustus on sissenõutav</i>“.</p> <p>c) Ettepanek kasutada termini 'tasaarvestuskokkulepe' asemel nt terminit "tasaarvestuskokkulepet sisaldav leping" või "tasaarvestuskokkuleppe aluseks olev</p>	<p>a) Arvestatud/ selgitatud</p> <p>b) Arvestatud/ selgitatud</p> <p>c) Arvestatud/ selgitatud</p> <p>d) Arvestatud</p> <p>e) Arvestatud</p> <p>f) Arvestatud</p>	<p>a) Eelnõus tekst muudetud. „Ülekandeõiguste ja -kohustuste“ asemel kasutatakse nüüd väljendit „eseme üleandmise õigus või kohustus“. Samas märgime, et FELS kasutab sõna „ülekandekohustus“.</p> <p>b) Mõiste on lisatud eelnõus VPTS § 229² lõikele 2.</p> <p>c) Muutsime eelnõus VPTS § 229⁴ lõiget 1, et luua täiendavat selgust. Samas aga leiame, et eelnõus ei ole käsitletud mõistet „tasaarvelduskokkulepe“ eraldi mõistest „kvalifitseeruv finantstehing“. Muudatuse tulemusena viitab tasaarvestuskokkulepe nüüd ka otse kvalifitseeruvale tehingule,</p>

	<p>leping", mis peaks üldisemalt hõlmama ka erinevaid „finantstehingute raamlepinguid“, nagu ISDA, ISLA jne. Termin „tasaarvestuskokkulepe“ osutab konkreetsele nõuete täitmisega seotud tehingule, mille sisuks on nõuete tasaarvestus, kuid antud regulatsiooni kontekstis on selliste kokkulepete reguleerimine, mille sisuks on lisaks nõuete tasaarvestusele muuhulgas ka kohustuste kiirendamine ja lõpetamine. Seetõttu on täpsem osundada tasaarvestuskokkulepet sisaldavale (raam)lepingule, mille sisuks on muuhulgas lepingu alla kuuluvate kvalifitseeruvate finantstehingute lõpetamisel toimuv tasaarvestus (§ 229²) ja mille sisuks on omakorda § 229² lõikes 1 nimetatud tegevused või tagajärjed. Eelnõus tuleks üldisemalt läbi mõelda ja ühtlustada terminite „tasaarvestuskokkulepe“ ja „kvalifitseeruv finantstehing“ kasutamine. Nagu juba viidatud, siis oleks korrektne käsitleda tasaarvestuskokkulepet kvalifitseeruva finantstehingu osana, mitte aga kasutada antud terminit kohati eraldatuna „kvalifitseeruvast finantstehingust“ või selle alternatiivi või täiesti iseseisva kategooriana (vt. nt allpool ka kommentaari p-s 1.4).</p> <p>d) Ettepanek on kasutada läbivalt mõiste 'osapool' asemel mõistet 'isik'. 'Osapool' ei ole võlaõiguses kasutatav mõiste ning arvestades selle kasutust eelnõu sõnastuses, siis näib kohasem kasutada selle asemel sõna 'isik'.</p> <p>e) Ettepanek kustutada § 229¹ lõike 1 lõpus sulgudes olev lõpetamisel toimuva tasaarvestuse mõiste, kuna § 229² lg 1 avab selle uuesti ja sisuliselt pole § 229¹ lõike 1 mõistel tähendust. Pigem tekitab see segadust.</p> <p>f) Soovitame järjepidevuse ja jälgitavuse parandamiseks kaaluda § 229¹ lõike 1 lõpus oleva väljendi „mis võib olla tingitud ühe poole tahteavaldusest teise poole kohustuse rikkumise või muu tasaarvestuskokkuleppe lõpetamise aluse esinemise korral või mis rakendub tasaarvestuskokkuleppes toodud juhul“ eraldi „lõpetamist tingiva juhtumina“ defineerimist sarnaselt 229¹ lõikes 3 toodule.</p>		<p>mistõttu ei saa üks eksisteerida ilma teiseta.</p> <p>f) Eelnõus muudetud VPTS § 229² lõikeid 1 ja 3.</p>
2	<p>Eelnõu § 1 p 2 - § 229² – lõpetamisel toimuv tasaarvestus</p> <p>Soovitame kaaluda, kas on põhjendatud mõiste „lõpetamisel toimuv tasaarvestus“ eraldi defineerimine kahe erineva (kuid sisult paljuski kattuva) lõike all või oleks mõistlikum ja selgem vastava definitsiooni agregeerimine ühe lõike alla.</p> <p>Ettepanek asendada sissejuhatava lause lõpus sõna 'tagajärjel' sõnaga 'alusel', kuna lause räägib kokkuleppe tingimuste kohaldamisest, mille alusel kas saavad õiguslikud tagajärjed või tehakse teatud toiminguid.</p>	Osaliselt arvestatud/selgitatud	Mis puudutab ettepaneku esimest poolt, siis VpTS § 229 ² lõike 2 (nüüd uues versioonis lõike 4) eesmärk on tagada kooskõla nn finantstagatiste direktiivi (FCAD) artikliga 2(1)(n). Ilma lõiketa 4 võib juhtuda, et kitsendame close-out nettingut FCAD mõistes, kuna FCAD räägib close-out nettingust nii finantstagatise kokkuleppe kui ka finantstagatise kokkulepet sisaldava lepingu kontekstis. Seega lõike 4 mõte on, et

	Sellest tulenevalt ka punkti 1 sõnastuses kohustused 'lõppevad või need loetakse kiirendatuks'.		finantstagatist sisaldav leping (nt finantstagatisega tagatud leping) ei pruugi olla kvalifitseeruv finantstehing ja seega ilma lõiketa 4 sellise lepingu alusel close-out nettingut teostada ei saa. Teist ettepaneku põhjal on sõnastust muudetud.
3	Eelnõu § 1 p 2 - § 229³ – kvalifitseeruv finantstehing § 229 ³ lg 1 punktis 1 on nimetatud kvalifitseeruva tehinguna tuletisväärtpaberi omandamise tehing, kuid katmata on tuletisväärtpaberi sisuks olev tehing ise. Tuleks kaaluda, kas siin ei peaks eesmärgiks ikkagi olema katta kvalifitseeruva tehinguna tuletisväärtpaber ise (VPTS § 2 lg 3 tähenduses) ning mitte üksnes selle omandamine. Tundub, et ka PankrS § 48 lg 2 on selles osas eksliku sõnastusega.	Arvestatud	
4	Eelnõu § 1 p 2 - § 229⁴ – tasaarvestuskokkuleppe mõiste Ettepanek on lisada lõikesse 1 otsesõnu viide ka kvalifitseeruvale finantstehingule ('...', mille üheks pooleks on kvalifitseeruv isik ning milles on lepitud kokku kvalifitseeruvate finantstehingute lõpetamisel toimuv tasaarvestus.' Vastasel juhul tuleb otsida seost kvalifitseeruvate tehingutega kaudselt teistest normidest. Eespool pakutud terminoloogiliste muudatuste sisse viimisel, mille tulemusel kasutatakse seaduseelnõus termini 'tasaarvestuskokkulepe' asemel nt terminit "tasaarvestuskokkulepet sisaldav leping" või "tasaarvestuskokkuleppe aluseks olev leping", mis peaks üldisemalt hõlmama ka erinevaid „finantstehingute raamlepinguid“, tuleks vastavalt kohendada ka § 229 ⁴ lõikes 2 toodud põhimõtet. Lõikes 3 väljendatud „ühe lepingu“ (ingl. k. <i>single agreement</i>) kontseptsiooni“ tuleks meie hinnangul samuti täpsustada rõhutades, et tasaarvestuskokkulepe ja kõik kvalifitseeritud finantslepingud , mille suhtes vastavat tasaarvestuskokkulepet kohaldatakse, moodustavad eelnõus toodud regulatsiooni tähenduses ühe lepingu.	Arvestatud/ selgitatud	Kõige kolme ettepanekuga on arvestatud.
5	Eelnõu § 1 p 2 - § 229², § 229⁴ ja § 229⁶ – tasaarvestuse kohaldamisel finantstehingute lõpetamine (mitte tasaarvestuskokkuleppe lõpetamine) Viidatud normides osundatakse mitmes kohas tasaarvestuskokkuleppe lõpetamisele, kuid lõpetamisel toimuva tasaarvestuse sisuks pole tasaarvestuskokkuleppe lõpetamine, vaid kvalifitseeruvate finantstehingute lõpetamine. Vt ka punkt 3.23 ISDA Model Act dokumendis. Vastavad sätted tuleks ümber sõnastada. Selles võttes tuleks vaadata üle ka eelnõu ja selle seletuskirja punktid, mis räägivad raamlepingust ja selle ülesütlemisest (nt lk 26). § 229 ⁶ lõikes 1 jääb ebaselgeks lause osa 'kohaldatakse sellele' – tasaarvestuskokkuleppele, menetlusele või kvalifitseeruvatest finantstehingutest tulenevatele kohustustele?	Arvestatud/ selgitatud	Kõigi kolme ettepanekuga on arvestatud. Teksti on toimetatud raamlepingu ja selle ülesütlemist puudutavas osas ning muudetud eelnõus VPTS § 229 ² lõiget 1 ja §-i 229 ⁴ . Kriisilahendusmenetluse läbi viimist puudutavaid selgitusi on täiendatud seletuskirjas ning muudetud eelnõus VPTS § 229 ⁶ lõiget 9.

	<p>Meie hinnangul jääb praeguses sõnastuses ebaselgeks § 229⁶ lõikes 1 ja lõikes 9 sätestatud põhimõtete vahekord, ehk siis mis ulatuses kriisilahendusmenetluse läbi viimine ei mõjuta lõpetamisel toimuvat tasaarvestust.</p>		
6	<p>Eelnõu § 3 punkt 1 – FELS § 2 lg 1 muutmine Ettepanek on kaaluda lõike 1 ulatuse laiendamist ka sellistele Eestis asutatud valdusettevõtjatele, kes kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi mitte ainult Eestis asutatud krediidasutustega vaid ka muus lepinguriigis asutatud krediidasutusega. BRRD artikkel 1(1) punkt c kohaselt hõlmab BRRD kohaldumisala muuhulgas valdusettevõtjaid, kes on asutatud Euroopa Liidus. FELS § 2 punktid 1 ja 2 toovad seaduse kohaldumisalasse Eestis asutatud krediidasutused ja investeerimisühingud ning punkt 3 laiendab kohaldumisala ainult sellistele Eestis asutatud valdusettevõtjatele, kes kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi punktides 1 ja 2 nimetatud (Eestis asutatud) isikutega. Kohaldumisalast jäävad välja need Eestis asutatud valdusettevõtjad, kes võivad olla kriisilahendussubjektiks, kuid kellega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv krediidasutus või investeerimisühing on asutatud muus lepinguriigis. Sellest tulenevalt on ettepanek muuta punkti 3 järgmiselt (allajoonitud osas): „3) Eestis asutatud finantsvaldusettevõtjale, segafinantsvaldusettevõtjale ja segavaldusettevõtjale, kes kuuluvad käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud krediidasutusega või investeerimisühinguga või muus lepinguriigis asutatud krediidasutuse või investeerimisühinguga samasse konsolideerimisgruppi;“</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	<p>FELS-i subjektide ringi laiendamine pakutud viisil ei ole võimalik ja praktikas teostatav, KAS ei kohaldu finantsvaldusettevõtjatele, segavaldusettevõtjatele või segafinantsvaldusettevõtjatele, mis kuuluvad muus lepinguriigis asutatud krediidasutuse või investeerimisühinguga samasse konsolideerimisgruppi, kuid millel Eestis asutatud krediidasutus konsolideerimisgrupis puudub. Olukorras, kus isik ei ole Finantsinspektsiooni finantsjärelevalve subjektiks, ei saa Finantsinspektsioon olla ka antud isiku kriisilahendusasutuseks vastavalt FELS § 3 lõigetele 3 ja 4. Nende puhul on kriisilahendusasutuseks mõne teise liikmesriigi vastav organ.</p>
7	<p>Eelnõu § 8 punkt 12 – KrAS § 131 täiendamine Ettepanek on laiendada lõike 3 ulatust ka sellistele Eesti tütar- ja valdusettevõtjatele, kes kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi mitte ainult Eestis asutatud krediidasutustega vaid ka muus lepinguriigis asutatud krediidasutusega. BRRD (muudetud) Art 48(7) eeldab, et pankrotiõiguse normid allutavad omavahenditest tulenevad nõuded kõikide artikli 1(1) punktides a – d nimetatud isikute puhul, sh lepinguriigi valdusettevõtjad. Praktikas ei saa välistada olukordi, kus teises lepinguriigis asutatud krediidasutuse valdusettevõtja on asutatud Eestis ning usaldatavusnormatiive järgitakse konsolideeritud baasil Eesti valdusettevõtjas. Seetõttu on oluline, et ka sellise Eestis asutatud valdusettevõtja pankroti korral tuleneb omavahenditest tulenevate nõuete allutamine kohalduvast Eesti pankrotiõigusest. Teeme ettepaneku sõnastada KrAS § 131 lg 3 järgmiselt: „(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse lisaks Eestis asutatud krediidasutustele ka Eesti või muu lepinguriigi krediidasutuse Eestis asutatud finantseerimisasutusest tütarettevõtjatele, Eestis asutatud finantsvaldusettevõtjatele, segavaldusettevõtjatele ja</p>	Mitte-arvestatud/ selgitatud	Vt eelneva ettepaneku vastust.

	<p><i>segafinantsvaldusettevõtjatele, kes kuuluvad selle krediitiasutusega samasse konsolideerimisgruppi.</i>“</p>		
<p>8</p>	<p>Eelnõu § 9 p 5 – PankrS § 48 lõiked 1 ja 4 Eelnõu põhjal jääb arusaamatuks vajadus säilitada eriregulatsioon tuletistehingutele, mis pole hõlmatud tasaarvestuskokkuleppega. PankrS § 48 eesmärgiks on olnud just raamlepinguga kaetud tuletistehingute kui kvalifitseeruvate finantstehingute osas <i>cherry-picking</i>’u vältimine ja nõude suuruse arvutamine juhuks, kui <i>early termination</i> pole kokku lepitud. Eeskujuks on siin olnud Saksa Insolvenzordnung, § 104. Tuleks eraldiseisvalt kaaluda, kas muude tuletistehingute osas on erisuse tegemine üldse põhjendatud. Lähtudes muuhulgas Saksa õiguse arengutest ja kohtulahenditest, peaks pankrotiõiguse sätteid keskenduma sellele, kas <i>early termination</i> kontseptsioon on tunnustatud ja mis tingimustel ning kui nõuded loetakse sissenõutavaks PankrS alusel, siis välistada <i>cherry-picking</i> ning sätestada nõude arvutamise alused. Uue lõike 4 puhul jääb ebaselgeks, kas eesmärgiks on reguleerida selliste nõuete täitmist, mille täitmise tähtpäev saabus pankroti väljakuulutamise (PankrS § 42) ja mitte kokkuleppe alusel vahetult sellele eelnevalt. Lõike teine lause osundab võimalusele rakendada lõpetamisel toimuvat tasaarvestust ja nõuded muutuvad sissenõutavaks <i>’kohe’</i>. Samuti peab see norm käima käsi-käes VpTS §-ga 229⁶. PankrS 48 peaks lähtuma sellest, kas raamlepingu alusel on tuletistehing lõpetatud (PankrS ei sekku ja haldur peab sellest lähtuma) või mitte (kohaldub § 42 ja sellisel juhul on valik, kas haldur peab lähtuma raamlepingu tingimustest või on PankrS-s erikord (praegu lõikes 3) nõude suuruse määramiseks ja <i>cherry-pickimise</i> välistamiseks (lg 1). Väärrib märkimist, et rahvusvahelises praktikas on Eesti puhul PankrS § 48 puhul tegemist ühe enim küsimusi ja küsitavusi tekitava sättega seoses rahvusvahelistes raamlepingutes kokkulepitava lõpetamisel toimuva tasaarvestamise (<i>close-out netting</i>) kokkuleppega, mistõttu on väga oluline, et seaduse tekstist tuleks selgelt välja, et kvalifitseeruva finantstehingu puhul toimub tasaarvestus vastavalt tasaarvestuskokkuleppe tingimustele.</p>	<p>Osaliselt arvestatud/ selgitatud</p>	<p>Eelnõu üldine eesmärk on lõpetamisel toimuva tasaarvestuse regulatsiooni nõ lünkade täitmine selliselt, et ei toimuks olemasoleva regulatsiooni kitsendamist. PankrS § 48 üheks eesmärgiks vastavalt 2004. aasta 1085 SE seletuskirjale oli nn Baseli reeglitest tulenev nõue, mille eesmärgiks oli "vältida spekulatsioonid turu-või börsihinnast tulenevate hinnavahede kaudu. Kui näiteks võlgnikule kuulus optsoon aktsiate ostuks teatud kindla hinnaga ning teatud kindlal ajal, siis ei oleks õiglane lubada halduril kasutada oma positsioonist tulenevat eelist ning otsustada (võimaluse korral veel kohtult täiendavat tähtaega taotledes) vastavalt aktsia turuhinnale, kas optiooni kasutada või mitte." Lõike 1 asendamine vaid raamlepingule kohalduva eriregulatsiooniga ei võimaldaks antud reeglit rakendada tuletisinstrumentidele, mis ei ole tasaarvestuskokkuleppega hõlmatud. Siiski suurema õigusselguse huvides oleme nn <i>cherry picking</i>’u vältimise reegli konsolideerinud uueks terviklikuks lõikes 1 (vastavalt on muudetud ka selle §-i ülejäänud lõiked). Lisaks oleme täiendanud vastavalt eelnõus VpTS § 229.6 lõiget 1. Lõike 4 puhul on oluline arvestada koostoimet uute VPTS sätetega. VPTS defineerivate sätete eesmärgiks on võimaldada tasaarvestuskokkuleppe pooltel sätestada, millal nõuded sissenõuetavaks muutuvad. Raamlepingutes on tavapärane sätestada, et nõuded muutuvad sissenõuetavaks</p>

			<p>maksejõuetusmenetluse algatamisega. VPTS § 229.6 lõige 3 sätestab, et pankrotimenetluse puhul tähistab menetluse algatamist juba ajutise halduri nimetamine. Samas, kui tasaarvestuskokkulepe lõpetamist tingiva juhtumina pankrotimenetluse algatamist ei nimeta, kehtib ikkagi pankroti väljakuulutamisel PankrS § 42. Seega saab PankrS § 48 lõike 4 alusel kohustuste täitmise nõudmisest nõ rääkida alles siis, kui kohustus on muutunud sissenõutavaks kas tasaarvestuskokkuleppe või seaduse alusel.</p>
9	<p>Eelnõu § 9 p 8 – PankrS § 99 Ettepanek on muuta PankrS § 99 lõike 2 esimest lauset selliselt, et viide <u>võlgniku</u> nõudele asendatakse <u>võlausaldaja</u> nõudega. Kehtiva õiguse sõnastus on järgmine: <i>Kui <u>võlgniku</u> nõue oli pankroti väljakuulutamise ajal seotud edasilükkava tingimusega või kui <u>võlgniku</u> nõue ei olnud pankroti väljakuulutamise hetkel veel sissenõutav või kui <u>võlgniku</u> nõue ei ole suunatud samaliigiliste kohustuste täitmisele, saab nõude tasaarvestada alles siis, kui edasilükkav tingimus on saabunud, <u>võlgniku</u> nõue on muutunud sissenõutavaks või kohustused on muutunud samaliigilisteks. Tasaarvestus ei ole lubatud, kui <u>võlgniku</u> nõude edasilükkav tingimus saabub või nõue muutub sissenõutavaks enne, kui võlausaldaja saaks oma nõude tasaarvestada.</i> Korrektne ja normi eesmärgiga on kooskõlas sõnastus, mis reguleerib võlausaldaja nõude tasaarvestamist. Seetõttu peaks lõike 2 esimeste lausete sõnastus olema järgmine: <i>Kui <u>võlausaldaja</u> nõue oli pankroti väljakuulutamise ajal seotud edasilükkava tingimusega või kui <u>võlausaldaja</u> nõue ei olnud pankroti väljakuulutamise hetkel veel sissenõutav või kui <u>võlausaldaja</u> nõue ei ole suunatud samaliigiliste kohustuste täitmisele, saab nõude tasaarvestada alles siis, kui edasilükkav tingimus on saabunud, <u>võlausaldaja</u> nõue on muutunud sissenõutavaks või kohustused on muutunud samaliigilisteks. Võlausaldaja nõude suhtes käesoleva seaduse § 42 ei kohaldu. Tasaarvestus ei ole lubatud, kui <u>võlgniku</u> nõude edasilükkav tingimus saabub või nõue muutub sissenõutavaks enne, kui võlausaldaja saaks oma nõude tasaarvestada.</i> Tegemist pole otseselt <i>close-out nettingu</i> teemaga ja puudutab tasaarvestust pankrotimenetluses üldiselt.</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud	<p>Konsulteerisime selles osas JuM-ga ja JuM ei toeta seda ettepanekut PankrS § 99 lg 2 muutmiseks. Täpsemalt – ettepanek asendada § 99 lõikes 2 "võlgnik" sõnaga "võlausaldaja" muudaks sätte olemust ja kahjustaks võlgniku huve. See annaks võlausaldajale rohkem vabadust tasaarvestuse tegemisel, mis võib viia ebaõiglase olukorrani teiste võlausaldajate suhtes. Muudatus looks vastuolu teiste pankrotiseaduse sätetega (§ 99 lg-d 1 ja 3-6), mis kehtestavad tasaarvestuse piirangud ja tagavad pankrotivara õiglase jaotamise. Praegune sõnastus on tasakaalus ja muutus ei ole JuMi hinnangul kokkuvõttes vajalik.</p>
10	<p>Eelnõu § 9 lg 10 – PankrS § 109 täiendamine Meie hinnangul tuleks hinnata, kas uue lõike 2¹ punktid 1 ja 2 (mille kohaselt ei kohaldata PankrS 109 lõikes 2</p>	Mitte-arvestatud/selgitatud	<p>Märgime, et käesolev eelnõu vastavad muudatused ei laienda sellisel kujul tagasivõitmise</p>

	<p>sätetatut „finantstagatise kokkuleppe sõlmimisele, finantstagatise seadmisele või täiendamisele“ või „tagatislepingu sõlmimisele või tagatise andmisele, et tagada tasaarvestuskokkuleppe väärtpaberituru seaduse § 229⁴ lõike 1 tähenduses“) on kooskõlas EL direktiivi 2002/47/EÜ Art 4 punktiga 5. Viidatud Art 4 punkt 5 sätestab, et Liikmesriigid tagavad, et <u>finantstagatisekokkuleppe saab jõustuda selles sätestatud tingimustel</u>, olenemata likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest või jätkamisest tagatiseandja või saaja suhtes. Ehk siis säte eesmärgiks on tagada juba sõlmitud finantstagatise kokkulepete jõustamine vaatamata maksejõuetus-, likvideerimis või saneerimismenetluse algatamisele, aga mitte pärast menetluse algatamist sõlmitavate kokkulepete kaitse. Antud vastuolu on võimalik lahendada jättes eelnõu § 109 lõike 2¹ punktist 1 välja viited „finantstagatise sõlmimisele“ ning täiendades punkti 2 „tagatislepingu sõlmimisele või tagatise andmisele, <u>mis on ette nähtud väärtpaberituru seaduse § 229³ lõikes 1 ette nähtud kvalifitseeruva finantstehingu tingimustega</u>, et tagada tasaarvestuskokkuleppe väärtpaberituru seaduse § 229⁴ lõike 1 tähenduses“).</p>		<p>erirežiimi finantstagatise seadmisele, see leidub juba olemasolevas seaduses.</p> <p>Meie hinnangul on nn finantstagatiste direktiivis (FCAD) asjakohasem lähtuda artiklist 8 ja vastav nn alguspunkt (<i>commencement</i>) peaks ikkagi olema seotud pankrotimenetluse algusega ehk pankroti väljakuulutamise (§ 31 lg 5). Seega on nii kehtiv § 109 lg 2 ja eelnõus planeeritud muudatus korrektne – kui finantstagatise seadmise leping on sõlmitud enne pankroti väljakuulutamist, siis ei eeldata võlausaldajate huvide kahjustamist ning seeläbi on täidetud direktiivi artikli 8 kohane nõue, et selline tagatis on täidetav.</p> <p>Kokkuvõttes võib väljapakutud sõnastus sätte kohaldamist ebamõistlikult kitsendada (sh ka FCAD valguses). ISDA lepingute puhul on tagatislepingud üldjuhul seotud tasaarvestuse raamlepinguga, mitte üksikute tehingutega. ISDA MNA näeb ette erirežiimi igasugusele tasaarvestuskokkuleppe tagatisele.</p> <p>Ja kui isegi säilitada PankrS § 109 lg 2 teine lause samal kujul ja samas asukohas, kuid muude nn finantstehingute kohta tekitada uus lõige 2¹, siis õigustehniliselt oleks see mõnevõrra ebaühtlane lähenemine.</p>
11	<p>Lisaks soovib advokaat juhtida tähelepanu eelnõu § 2 punktile 1, millega muudetakse AÕS § 314¹ lõiget 2. Antud muudatusega laiendatakse oluliselt finantstagatise andja ja võtja mõistet. Kui hetkel on § 314¹ lg 2 kohaselt tagatise andjaks ja võtjaks nn suuretevõtjad, siis muudatuse kohaselt kõik juriidilised isikud. Selle tõttu laieneb ühtlasi tasaarvestamise võimalus PankrS § 99 lg 5 ja 6 kohaselt ning kitseneb tagasivõitmise võimalus PankrS §-de 109 lg 2 ja 114 lg 4 alusel. See kahjustab aga teiste võlausaldajate huve ning on vastuolus võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega.</p>	<p>Selgitatud/ osaliselt arvestatud</p>	<p>Vt Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja märkusele nr 1 esitatud vastust eespool.</p>
Justiitsministeerium			
1	<p>Eelnõu § 1 punktiga 7 soovitakse väärtpaberituru seadust (VPTS) täiendada §-ga 237⁹⁰ järgmises sõnastuses:</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu VPTS § 237⁹⁰ lõikes 2 sätestatud juriidilise isiku sanktsiooni sõnastus on viidud</p>

<p>§ 237⁹⁰. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2023/2631 nimetatud nõuete rikkumine</p> <p>(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2631 II jaotise 2. peatükist või artiklist 18, 19 või 21 tulenevate kohustuste rikkumise eest emitentide poolt või artikli 45 lõike 1 kohase nõude täitmata jätmise või koostööst keeldumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 700 000 eurot või kuni kahekordses väärteo tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas.</p> <p>(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordses väärteo tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas või kuni kolm protsenti selle juriidilise isiku aastasest kogukäibest vastavalt kõige värskemale finantsaruandele, mille juhtorgan on kinnitanud.</p> <p>Kehtiva VPTS § 262¹ sisustab juriidilise isiku käibe mõiste vastutuse peatükis.</p> <p>§ 262¹. Juriidilise isiku ja konsolideerimisgrupi käive</p> <p>(1) Käesolevas peatükis nimetatud juriidilise isiku käive on aastane kogukäive vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aruandele. Kui juriidiline isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid, siis on käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud kogukäive aastane kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgan.</p> <p>(2) Käesoleva seaduse §-des 237⁸, 237¹⁰, 237²⁷ ja 237⁸⁶ nimetatud juriidilise isiku käive on aastane netokäive eelmisel majandusaastal, sealhulgas brutotulu, mis koosneb saadaolevatest intressidest ja samalaadsetest tuludest, tuludest aktsiatelt ja muudelt muutuv- või püsituluga väärtpaberitelt ning saadaolevatest komisjoni- või teenustasudest kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 316. Kui juriidiline isik on emaettevõtja tütarettevõtja, on käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud kogutuluks kogutulu eelmise majandusaasta konsolideeritud aastaaruande järgi.</p> <p>(3) Käesoleva seaduse §-s 237⁸⁰ nimetatud juriidilise isiku käive on aastane netokäive vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aruandele. Kui juriidiline isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid, siis on käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud käive aastane netokäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgan.</p>	<p>kooskõlla VPTS §-de 237¹ ja 262¹ tekstidega. Ka antud sätte puhul mõeldakse VPTS § 262¹ lõikes 1 sätestatud käivet, mistõttu puudub vajadus täiendava erandi kehtestamiseks §-s 262¹. See on samuti kooskõlas Euroopa rohevõlakirjade määruse artikli 29 lõikes 4 sätestatuga.</p>
--	---

<p>Seletuskirjas märgitakse lk 38, et karistuste suurused kehtestatakse samal tasemel prospektimääruse (EL) 2017/1129 nõuete rikkumise korral § 237¹ ette nähtavate rahatrahvidega. Need on kõrgemad kui on Euroopa rohevõlakirjade määruses ette nähtavad maksimummäärad (ei ole vastuolus Euroopa rohevõlakirjade määrusega, kuna selle art 49 lõige 5 võimaldab liikmesriikidel kehtestada määruses sätestatud suuremaid haldustrahve), kuid samas tagavad ühtluse väärtpaberite avaliku pakkumise korral avaldatava väärtpaberiprospetti nõuete rikkumise korral maksimaalselt määratavate karistustega.</p> <p>Justiitsministeerium ei saa nõustuda väitega, et rahatrahvide suurused on samal tasemel VPTS § 237¹ ette nähtavate rahatrahvidega. VPTS § 237¹ lõikes 2 sätestatud karistus ei näe ette vastavust kõige värskemale finantsaruandele, mille juhtorgan on kinnitanud. Kui võrrelda kavandatavat § 237⁹⁰ sanktsiooni VPTS § 237¹ sanktsiooniga, siis ei ole loodavas paragrahvis juttu konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest.</p> <p>Palume analüüsida ja selgitada, miks on juriidilise isiku karistusmäär sõnastatud erinevalt ning miks ei ole võimalik seda sõnastust ühtlustada. Need erisused hakkavad meie arvates tekitama praktikas väga suuri segadusi kõigile, nii rakendajatele kui ka menetlusalustele isikutele. Oleme sellele tähelepanu juhtinud ka varasemates kooskõlastuskirjades.</p> <p>Juhul kui sõnastuse erinevused on sisuliselt põhjendatud, palume need põhjendused seletuskirjas esitada selliselt, et ka finantsvaldkonnas vähem kogenud isikutel oleks võimalik regulatsioonist aru saada. Palume sellele asjaolule tähelepanu pöörata ka Euroopa Liidu tasemel uusi algatusi ja regulatsioone läbi rääkides.</p> <p>Võimalus rahatrahvi kohaldamisele näha ette erinevaid aluseid ja määrasid tekkis Eesti õigusesse 1. novembril 2023 jõustunud karistusseadustiku muudatusega. Jõustunud muudatustele vaatamata oleme arvamisel, et vähemalt sarnastes valdkondades, nt finantssektoris peaksid karistuse arvutamise alused siiski olema võimalikult ühetaolised. Mida erinevamaid rahatrahvi arvestamise võimalusi eriseadustes ette nähakse, seda enam tekivad ja süvenevad tõlgendusraskused ja sellest tingitud segadus praktikas.</p> <p>Palume eelnõus kavandatava VPTS § 237⁹⁰ lõikes 2 sätestatud juriidilise isiku sanktsiooni viia kooskõlla VPTS § 262¹ tekstiga. Juhul kui soovitakse luua veel üks erand, mis näeb ette käibe arvutamist vastavalt kõige värskemale finantsaruandele, mille juhtorgan on kinnitanud, siis palume teha vastavad muudatused § 262¹ loeteludes ning erandit ka seletuskirjas põhjendada.</p>		
---	--	--

	Samuti palume välja tuua, miks ei räägita kavandatava VPTS § 237 ⁹⁰ puhul konsolideerimisgrupi käibest.		
2	<p>Eelnõu § 3 punktiga 57 täiendatakse finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse (FELS) § 22¹ lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:</p> <p><i>(4) Krediidiasutus peab avaldama vähemalt kord aastas järgmise teabe:</i></p> <p><i>1) käesoleva seaduse § 19 lõikele 81 vastavate omavahendite, kui see on kohaldatav, ja kõlblike kohustuste summa;</i></p> <p><i>2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kirjete struktuur, nende tähtajaprofiil ja nendest tulenevate nõuete rahuldamisjärk tavalises maksejõuetusmenethuses;</i></p> <p><i>3) teave käesoleva seaduse § 18 lõigetes 1, 21 ja 22 või § 19 lõigetes 2 ja 4–10 nimetatud miinimumnõude kohaldamise kohta, mis on väljendatud vastavalt käesoleva seaduse § 17 lõikele 2.</i></p> <p>Justiitsministeeriumile esitati hiljuti kooskõlastamiseks väärtpaberituru seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus eelnõu, mille eesmärgiks on edendada soolist tasakaalu reguleeritud turul noteeritud suurte aktsiaemitentide juhtorganites^[1]. Viidatud eelnõus oli kavandatud VPTS-i täiendamine §-ga 135⁹, mille kohaselt peab aktsiaemitent avaldama kergesti ligipääsetavas vormis oma veebilehel kord aastas teabe soolise tasakaalu saavutamiseks võetud meetmete kohta.</p> <p>Palume kaaluda, kas sarnast regulatsiooni saaks kohaldada ka krediidiasutuse poolt teabe avaldamise kohta. Kas § 22¹ lõikes 4 nõutavat teavet saaks avaldada krediidiasutuse veebilehel kergesti ligipääsetavas vormis? Kui see teave on krediidiasutusel tegelikult olemas, kuid see on jäänud veebilehel avaldamata, siis palume kaaluda, kas piisaks tähelepanu juhtimisest või ettekirjutusest, et see teave veebilehel avaldataks. Kui ettekirjutusele ei reageerita, siis oleks võimalik kohaldada sunniraha.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt palume seletuskirja lisada selgitused, kas FELS § 22¹ kavandatavate nõuete täitmata jätmine on karistatav väärteokorras või saab nõuete rikkumise korral rakendada ettekirjutust ning sunniraha.</p>	Arvestatud	
3	<p>Eelnõu § 8 (Krediidiasutuste seaduse muutmise) punktiga 3 täiendatakse § 86⁵⁰ lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:</p> <p><i>(2¹) Krediidiasutus, kes ei täida finantsvõimenduse määra puhvri nõuet, ei tohi enne maksimaalse väljamakstava summa Finantsinspektsioonile esitamist:</i></p>	Arvestatud	

[1] **Delta töövoog:** <https://jmdelta.just.sise.dhs/n/compoundWorkflowNodeRef/7d9f8c4a-b8b5-4cef-9608-bfe1f21614d2>

	<p>1) teha väljamakseid esimese taseme põhiomavahendite arvel;</p> <p>2) võtta kohustust maksta tulemustasu või teha täiendavaid sissemaksid vabatahtlikusse pensioniskeemi ega maksta tulemustasu aja eest, kui krediidasutus ei täitnud finantsvõimenduse määra puhvri nõuet;</p> <p>3) teha väljamakseid esimese taseme täiendavatesse omavahenditesse kuuluvatelt instrumentidelt.</p> <p>Palume seletuskirja täiendada ning selgitada, mis on tagajärjed, kui krediidasutus neid lõikes 2¹ sätestatud kohustusi eirab</p>		
4	<p>Käesoleva kirja punktides 5–7 esitame Justiitsministeeriumi tähelepanekud sätete kohta, milles eelnõul on puutumust võlaõiguse üldosa küsimustega. Mõõname, et tõstatatud küsimused ei pruugi kaasa tuua vajadust eelnõu muuta, kuid palume eelnõu koostajatel need küsimused siiski läbi mõelda.</p>	Teadmiseks võetud	
5	<p>Eelnõuga soovitakse täiendada VÕS § 888 lg 1 tekstiosaga järgmises sõnastuses: „, välja arvatud juhul, kui asi on antud kolmandale isikule tagatiseks, et tagada väärtpaberituru seaduse § 229⁴ lõikes 1 nimetatud tasaarvestuskokkulepe või sellega hõlmatud kvalifitseeruv finantstehing.“. Seletuskirjas (lk 104) on eelnõu autorid märkinud, et „lõike 1 teist lauset täiendatakse, et välistada seadusjärgne pandiõigus tasaarvestuskokkuleppe või kvalifitseeruva finantstehingu tagamiseks antud esemetele“.</p> <p>Juhime tähelepanu, et hoiulepingu regulatsiooni alusel saab anda hoiule vaid vallasasju (vt VÕS § 883), mitte kõiki esemeid, nagu viitab eelnõu seletuskiri (lk 104). Näiteks käsitletakse vallasasjadena paberil olevad väärtpaberid, millest tulenevate õiguste teostamine sõltub paberi esitamisest (esitajaväärtpaberid). Samas EVK-s kajastatud aktsiad on kehatud õigused ega ole TsÜS § 49 mõttes asjad (Varul, P. jt. (koost.). Tsiviilseadustiku üldosa seadus kommenteeritud väljaanne, TsÜS § 49 kommentaar, punkt 3.1.2. Tallinn: Juura 2023). Seega märgime, et juhul, kui hoiule ei ole antud vallasasja, ei pruugi VÕS § 888 lg 1 muutmine olulist praktilist tähendust omada.</p>	Arvestatud	Eelnõu seletuskirja täpsustatakse viitega vaid vallasasjadele. Eelnõu eesmärk on hõlmata võimalikult laia hulka tagatise, milleks võivad olla ka näiteks paberil olevad väärtpaberid
6	<p>Eelnõu seletuskirjas on leitud, et tasaarvestuskokkuleppel on tuntav ärisuhte püsivuse aspekt (kestvusleping) (seletuskiri lk 17). Lisaks on seletuskirjas leitud, et tasaarvestuskokkulepe on Eesti õiguse alusel tüüpiliselt kestvusleping võlaõigusseaduse tähenduses, kuna üldjuhul on tegemist raamlepinguga, mille alusel kvalifitseeruvaid finantstehinguid teostatakse (seletuskiri lk 26).</p> <p>Esmalt juhime tähelepanu, et nn klassikaline tasaarvestus (VÕS § 197 jj) ei ole Eesti kehtiva õiguse kohaselt leping, vaid kujundusõigus. Lepingu mõiste sätestab VÕS § 8</p>	Arvestatud	Eelnõu seletuskirja vastavalt muudetud

<p>lg 1, mille kohaselt leping on tehing kahe või enama isiku (lepingupooled) vahel, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma. Siiski, õiguskirjanduse kohaselt on tasaarvestust võimalik vormistada ka lepinguna. Tasaarvestust lepinguna vormistades võivad pooled soovida saavutada omavaheliste suhete suuremat selgust (kokkulepe näitab, et tasaarvestus on tõepoolest toimunud ning selles võib näha ka kokkuleppe poolte poolt tasaarvestusel osalenud nõuete tunnustamist, seega on hilisem tasaarvestuse toimumise vaidlustamine keeruline) (Varul, P., jt. (koost.). Võlaõigusseadus I kommenteeritud väljaanne, VÕS § 197 kommentaar, punkt 3. Tallinn: Juura 2016).</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et EL määruse nr 575/2013 artikli 295 punkti a kohaselt peaks netting olema automaatne, mitte toimuma spetsiaalse tahteavalduse alusel, nagu seda nõuab VÕS § 198 (seletuskiri lk 17).</p> <p>Juhime tähelepanu, et ka kehtiva õiguse kohaselt saab tasaarvestus toimuda automaatselt siis, kui pooled on sellises tasaarvestuse teostamise korras kokku leppinud, kuna pooled võivad kokkuleppel VÕS § 198 regulatsioonist kõrvale kalduda. Nimelt, õiguskirjanduse kohaselt on VÕS § 198 dispositiivne (vt ka VÕS § 5). Seega võivad pooled omavahelise suhte jaoks kokku leppida seaduses sätestatud erineva tasaarvestuse teostamise korra, näiteks kokku leppida, et nendevahelistes suhetes toimub tasaarvestus kindlat liiki nõuete osas automaatselt (ehk sõltumata tasaarvestuse avalduse tegemisest), kas alates vastavate vastastikuste nõuete tekkimisest või teatavate ajavahemike järgselt (üheks näiteks sellise kokkuleppe kohta on VÕS §-s 203 jj reguleeritud jooksva arve leping ehk kontokorrentsuhe) (Varul, P., jt. (koost.). Võlaõigusseadus I kommenteeritud väljaanne, VÕS § 198 kommentaar, punkt 4. Tallinn: Juura 2016).</p> <p>Palume kaaluda, kas VÕS-is sätestatud tasaarvestuse regulatsiooni kohaldumine (VÕS 10. ptk 4. jagu) tasaarvestuskokkuleppe regulatsiooniga reguleerimata küsimustes ja/või tasaarvestuse põhimõtete kohaldumine on miski, mida soovitakse vältida.</p> <p>Õiguskirjanduses on leitud, et VÕS-i 10. peatüki 4. jaos sisalduvat tasaarvestuse regulatsiooni kohaldatakse mis tahes eraõiguslike nõuete tasaarvestusele, sõltumata vastava nõude tekkimise alusest, kuid reeglina nt mitte avalik-õiguslike nõuete korral. Näiteks maksukorralduse seaduse (MKS) § 105 lg-s 3 on sätestatud eriregulatsioon, mis kehtestab maksunõuete suhtes automaatse tasaarvestuse erikorra, st tegemist ei ole kujundusõigusega (Varul, P., jt. (koost.). Võlaõigusseadus I kommenteeritud väljaanne, VÕS § 197 kommentaar, punkt 3. Tallinn: Juura 2016). Riigikohus on lahendi nr 3-3-1-27-13 punktis 14</p>		
--	--	--

leidnud, et kuigi võlaõigusseaduse regulatsioon ei kohaldu otse MKS alusel toimuvale tasaarvestusele, on võimalik ka maksuõigussuhetes lähtuda samadest põhimõtetest.

Oleme eelpool märkinud, et ka kehtiva õiguse kohaselt on võimalik vormistada tasaarvestust lepinguna, mistõttu võib tasaarvestuskokkuleppe regulatsioon mahtuda olemuslikult kehtiva, VÕS-is sätestatud tasaarvestuse regulatsiooni alla. Eelnevast lähtuvalt palume vajaduse korral kaaluda, kas VÕS-is sätestatud tasaarvestuse regulatsiooni sätete või selle põhimõtete kohaldumine analoogia korras või VPTS-iga reguleerimata küsimustes oleks miski, mida võidakse soovida vältida. Igal juhul palume seletuskirjas selgitada VPTS-i ja VÕS-i tasaarvestust reguleerivate sätete omavahelist suhet.

Olete seletuskirjas (lk 26) märkinud, et tasaarvestuskokkulepe on Eesti õiguse alusel kestvusleping, kuna üldjuhul on tegemist raamlepinguga, mille alusel kvalifitseeruvaid finantstehinguid teostatakse. Palume kaaluda, kas võib esineda praktilisi probleeme ja/või olulisi tagajärgi juhul, kui kvalifitseeruvate finantstehingute aluseks olevat lepingut ja/või tasaarvestuskokkulepet ei saa pidada kestvuslepinguks VÕS § 195 lg 3 järgi ning kas sellest tulenevalt võib olla vajalik eelnõusse ja/või seletuskirja muudatuste tegemine.

Märgime, et kestvuslepingu mõiste sätestab VÕS § 195 lg 3, mille kohaselt kestvusleping on püsiva kohustuse või korduvate kohustuste täitmisele suunatud leping. Riigikohus on lahendi nr [3-2-1-60-05](#) punktis 11 selgitanud, et kestvuslepinguid täidetakse pikema aja jooksul, samuti peab kohustuse täitmises esinema mingi korduvus või perioodilisus. Seda, kas vastavalt konkreetsetele asjaoludele on tegu kestvuslepinguga või mitte, hindab ja tuvastab vaidluse korral kohus (nt vt Riigikohtu seisukoht lahendi nr [3-2-1-67-09](#) punktis 15). Näiteks on Riigikohus lahendi nr [3-2-1-126-13](#) punktis 13 leidnud, et töövõtuleping (VÕS § 635) ei ole kestvusleping, kuid lahendi nr [3-2-1-60-05](#) punktis 11 on Riigikohus selgitanud, et töövõtuleping võib teatud juhtudel muutuda kestvuslepinguks, kui lepingu sisuks on teatava töö korduv tegemine pikema aja jooksul.

Leiame, et eelnevast lähtuvalt on võimalik teha järeldus, et üht ja sama lepinguliigi lepingut (nagu nt töövõtuleping) võib pidada konkreetsetest asjaoludest tulenevalt kas kestvuslepinguks VÕS § 195 lg 3 järgi või nn tavapäraseks lepinguks. Seega juhul, kui kvalifitseeruvate finantstehingute tegemise aluseks olevat lepingut ja/või tasaarvestuskokkulepet ei iseloomusta igal juhul täitmine pikema aja jooksul ning kohustuste täitmises ei esine korduvust või perioodilisust, ei pruugi tegu olla VÕS § 195 lg 3 järgi kestvuslepingu(te)ga. Oluline on tähele panna, et õiguslikud tagajärjed on erinevate lepingute

	<p>puhul erinevad, seega tuleks arvesse võtta, kas võimalikud on vaid olukorrad, kus kohustuste lõppemisel tagasitõitmist ei toimu (mida kestvuslepingute puhul reeglina ei toimu). Eelnevast lähtuvalt palume vajaduse korral kaaluda seda, kas ja kuidas selline olukord võiks mõjutada eelnõuga kavandatavat regulatsiooni</p>		
7	<p>Kohustuste kiirendamine – palume kaaluda, kas viide „kohustuste kiirendamisele“ on eelnõus vajalik. Kui eesmärk on öelda, et kindlaksmääratud õiguslikud tagajärjed tekivad või lõppevad teatud tingimuse saabumisel, mille kohta ei ole teada, kas need saavad või mitte, siis on tegemist tingimusliku tehinguga TsÜS § 102 tähenduses. Sellisel juhul muutubki kohustus sissenõutavaks tingimuse saabumisega. Samas võib õiguslike tagajärgede saabumine olla kindlaksmääratud ka teatud asjaolu, tähtpäeva või muu tingimuse saabumisega. Seega ei tundu eraldi „kohustuste kiirendamisele“ viitamine olevat vajalik. Kui see on siiski vajalik, siis tuleks tehingute kontekstis eelistada tsiviilõiguslikke mõisteid, mis on juba õigusaktides kasutusel.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõu teksti täiendatud termini „kiirendamine“ definitsiooniga, mis sisaldab tsiviilõiguslikke mõisteid.</p> <p>TsÜS § 102 tingimuslik tehing võiks antud juhul termini „kohustuste kiirendamine“ mõtte piisavalt sarnaselt edasi anda, samas on seda keeruline eelnõu tekstis asendada. ISDA Model Netting Act and Guide ette, et teatud olukordades ei ole erirežiimi eesmärk võimaldada igasuguse lõpetamisel toimuva tasaarvestuse kohaldamist, vaid konkreetselt ja kitsalt lõpetamise ja kiirendamise kohaldamine (näiteks eelnõu § 9 ja § 10). Eelnõu tekstist viite „kohustuste kiirendamisele“ eemaldamisel jääks alles vaid viide „lõpetamisele“, mis kestvuslepingu puhul tähendab lepingu ülesütlemist. See võib tekitada terminoloogilisi tõlgendamisküsimusi.</p>